

Skandias policy om ägarstyrning

<i>Beslutad av</i>	Styrelsen i Livförsäkringsbolaget Skandia, ömsesidigt
<i>Datum för beslut</i>	2019-05-24
<i>Ersätter</i>	Skandias policy om ägarstyrning beslutad 2018-05-29
<i>Gäller för</i>	Livförsäkringsbolaget Skandia, ömsesidigt
<i>Policyägare</i>	Chef Kapitalförvaltning
<i>Policyspecialist</i>	Chef Förvaltarval
<i>Rättslig eller annan grund</i>	-
<i>Följande bolag ska anta en policy som, efter anpassning till bolagets verksamhet, överensstämmer med innehållet i denna policy</i>	Försäkringsaktiebolaget Skandia (publ) Skandiabanken Aktiebolag (publ) Skandia Fonder AB Välj bolag här.

Uppgifterna ovan, utom uppgift om vilka dotterbolag som ska anta policyn, ingår inte i styrelsens beslut och kan därmed ändras utan styrelsens medverkan. Sådana ändringar får, avseende regelverk i svenska bolag, endast genomföras av Koncerncompliance. Policyägare utses dock av VD.

1 Syfte

Syftet med Skandias ägarstyrning är att främja god avkastning åt våra kunder. Skandia ska samtidigt ta hänsyn till hållbarhetsaspekter i dess investeringar för att ta ansvar som kapitalägare och möta kunders förväntningar. Utövandet av ägarrollen utgör en del av Skandias arbete med ansvarsfulla investeringar. Riktlinjerna för hur Skandia ska agera som ägare återfinns i denna policy, vilken fastställs av Skandias styrelse efter beredning i placeringsutskottet. Skandias kapitalförvaltningsenhet, Skandia Liv Kapitalförvaltning ("SLK") ska löpande se över policyn och komma med förslag till revidering och ändringar.

Denna ägarpolicy är offentlig och kan kommuniceras till olika aktörer som exempelvis försäkringstagare, aktiemarknadsbolag och andra intressenter på de kapitalmarknader som Skandia är verksamt på.

2 Skandias roll som kapitalägare

För att främja långsiktigt god avkastning investerar Skandia i ett flertal olika placeringstillgångar som kan bidra till positiv värdeutveckling. Skandias roll som kapitalägare varierar för olika tillgångstyper och formerna för hur de förvaltas. Vidare påverkas kapitalägarrollen av storleken på ägandet och med graden av inflytande i berörda bolag och andra emittenter. Förevarande ägarpolicy omfattar hela Skandias tillgångsportfölj även och tillämpningen av den anpassas efter de förutsättningar som följer av respektive

tillgångs karaktär. Nedan framgår en beskrivning av hur Skandias kapitalägarroll kan variera för olika typer av investeringar.

Skandia investerar i fastigheter genom det helägda dotterbolaget Skandia Fastigheter Holding AB med tillhörande dotterbolag ('Skandia Fastigheter'). I likhet med Skandias andra helägda dotterbolag utövar då Skandia ett direkt ägarinflytande på bolagets styrning och verksamhet. Exempelvis beslutar Skandias koncernchef om val av styrelse för respektive dotterbolag. Vidare antar dotterbolagen, med utgångspunkt från Skandias motsvarande policyer, egna verksamhetsanpassade policyer för ansvarsfullt företagande och, i förekommande fall, ägarstyrning. Skandia Fastigheter utgör en placeringstillgång som hanteras inom ramen för kapitalförvaltningens verksamhet.

Skandia äger också aktier i svenska och utländska aktiemarknadsbolag, aktiebolag vars aktier inte är upptagna till handel på en reglerad marknad samt onoterade aktiebolag. För dessa investeringar är Skandia oftast en minoritetsägare.

Skandia har även investeringar i räntebärande värdepapper utgivna av emittenter såsom stater, kommuner, bostadsinstitut, företag, m fl., samt företagslån. För dessa tillgångar utgör Skandia en ägarintressent i egenskap av innehavare av emittentens skuldinstrument.

Skandia placerar kapital i investeringsfonder som kan äga exempelvis marknadsnoterade aktier, onoterade aktiebolag, räntebärande tillgångar, infrastrukturtillgångar, mm. Skandia investerar också genom olika typer av finansiella derivat. I dessa fall har Skandia en finansiell exponering men inget direkt ägarskap av de underliggande instrumenten.

Oavsett tillgångsslag eller ägarform har Skandia för avsikt att utöva ett aktivt ägarskap och verka för ett hållbart värdeskapande i alla dess investeringar. Till grund för Skandias agerande ligger alltid en bedömning av förutsättningarna att åstadkomma ett resultat som i slutändan gynnar Skandias kunder.

3 Mål för Skandias ägarinflytande

Skandia är av den uppfattningen att hållbarhetsfaktorer kan utgöra både finansiella risker och möjligheter, vilka vi har som ambition att integrera i samband med investeringsbeslut. Skandias strävan är att de bolag och andra placeringstillgångar där Skandia har ägarintressen ska kunna hantera riskerna och möjligheterna med ett hållbart värdeskapande och ansvarsfullt företagande för att på så sätt främja god avkastning. Detta inkluderar bolag och andra emittenters risker och möjligheter som följer av en klimatomställning.

Skandia riktar också ägarstyrningsarbetet mot vissa specifika teman i syfte att särskilt främja något eller några av FN:s 17 globala hållbarhetsmål. Det innefattar även att utveckla vår förvaltning med beaktande av Parisavtalet¹ inklusive risker och möjligheter kopplade till en klimatomställning.

3.1 Skandias förväntan på hur bolag ska agera

Skandia stödjer och har undertecknat FN:s principer för ansvarsfulla investeringar, UN PRI (Principles for Responsible Investment) och FN:s Global Compact, ett FN-initiativ för ansvarsfullt företagande.

Bolagen som Skandia har direkt aktieinnehav i eller annan exponering mot, till exempel genom räntebärande värdepapper, förväntas ta ansvar för människor och miljö samt ha en god bolagsstyrning. Bolagen bör öppet och transparent rapportera om sitt hållbarhetsarbete och följa principerna i följande ramverk och riktlinjer:

¹ Parisavtalet, <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement>

- FN:s Global Compact
- OECD:s riktlinjer för multinationella företag, *inklusive*
- FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter

Dessa ramverk och riktlinjer bygger i sin tur på internationella konventioner, däribland följande:

- FN:s konvention om barnets rättigheter
- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna
- ILO:s kärnkonventioner
- Konventioner om mutor och korruption
- Internationella miljökonventioner

Skandia förväntar sig att bolagen följer riktlinjerna och arbetar i linje med konventionerna oavsett om de riktar sig till stater eller enskilda organisationer och oavsett om de länder där bolagen verkar är bundna av konventionerna eller har svagare eller ringa rättighetslagstiftning på området. Vidare vill Skandia att svenska bolag agerar som föredömen beträffande hållbarhetsfrågor.

Skandia granskar återkommande dess investeringar. Om det kommer till vår kännedom att ett bolag inte följer ovan nämnda ramverk och riktlinjer på ett för Skandia godtagbart sätt, görs en utvärdering av avvikelserna. Företrädesvis avser Skandia att föra dialog med ett sådant bolag i syfte att förmå det att rätta till missförhållandena. Ytterst, i de fall när tillräcklig förbättring bedöms osannolik, kan ett bolag komma att uteslutas som investeringsobjekt. Sådant beslut får fattas av CIO.

Skandias ställningstaganden kring mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och klimat samt affärsetik preciseras mer utförligt på Skandias hemsida (www.skandia.se).

3.2 Skandias ställningstaganden om vissa sektorer med särskilda hållbarhetsrisker

Utöver ovanstående ställningstaganden utesluter Skandia investeringar i bolag inom vissa specifika sektorer.

- **Tobak:** Med anledning av de negativa hälsoeffekterna som är relaterade till tobak investerar inte Skandia i bolag som producerar tobak.
- **Kontroversiella vapen:**
 - *Kärnvapen:* Skandia investerar inte i bolag som utvecklar, producerar, underhåller eller distribuerar komponenter eller system specifikt utvecklade för kärnvapen.
 - *Klustervapen, landminor, kemiska och biologiska vapen:* Skandia investerar inte i bolag som utvecklar eller producerar klustervapen, landminor, kemiska eller biologiska vapen, i enlighet med respektive FN-konvention för dessa produktgrupper².
- **Kol:** Skandia investerar inte i bolag vars omsättning till 5% eller mer kommer från utvinning av kol för energiändamål. Beslutet grundar sig i att Skandia inte anser att dessa bolags affärsidé ligger i linje med en hållbar utveckling och ett ansvarstagande för klimat och hälsa.

² FN:s konvention om klusterammunition (Oslo, 2010),

FN:s konvention om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) och deras förstörelse (Ottawa, 1999),

FN:s om förbud mot utveckling, framställning och lagring av bakteriologiska (biologiska) vapen och toxinvapen samt om deras förstörelse (London, Moskva och Washington, 1975),

FN:s konvention om förbud mot utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen samt om deras förstörelse (Paris, New York, 1997).

- **Cannabis:** Skandia investerar inte i bolag vars omsättning till 5% eller mer kommer från produktion eller distribution av cannabis för rekreativ användning. Vidare har Skandia en restriktiv hållning till bolag involverade i cannabis för medicinskt bruk. Skandias ställningstagande grundar sig i att cannabisanvändning riskerar att leda till missbruk eller beroende med negativa hälsoeffekter som följd.

Skandias ställningstaganden om vissa sektorer med särskilda hållbarhetsrisker preciseras mer utförligt på Skandias hemsida (www.skandia.se).

I de fall Skandia är indirekta ägare kan exkluderingar i enlighet med denna ägarpolicy inte alltid garanteras. Skandia arbetar dock för att hitta lösningar för detta.

3.3 Skandias ställningstagande om staters hantering av grundläggande hållbarhetsfrågor

Skandia vill att de länder vi investerar i bidrar till en hållbar utveckling. Skandia investerar därför inte i statsobligationer utfärdade av stater som inte ansluter sig till grundläggande demokratiska principer, som systematiskt och allvarligt kränker mänskliga rättigheter eller där korrruptionen är utbredd på en central nivå. Skandias exkluderingsbeslut vägleds av bedömningar från utvalda officiella källor, däribland Regeringskansliets sanktionslista.

Skandias ställningstagande kring statsobligationer preciseras mer utförligt på Skandias hemsida (www.skandia.se).

4 Så kan Skandia påverka

Skandias möjligheter att påverka ett bolag i en hållbar riktning varierar utifrån vilken ägarform och inflytande i övrigt som Skandia har gentemot bolaget. Eventuella åtgärder påverkas såväl av hur stort inflytande Skandias ägande möjliggör som av innehavets karaktär och omständigheter i övrigt.

Om ett bolag har avvikit från Skandias hållbarhetskriterier enligt denna policy ska Skandia bedriva ett aktivt ägarskap för att förmå bolaget att utveckla sin verksamhet. Det betyder t ex att Skandia noga ska följa händelseutvecklingen i bolaget, föra samtal med bolagens ledning och, i tillämpliga fall, göra sin röst hörd på bolagsstämmor. Mot bakgrund av ovan kan Skandia också avstå från att investera i bolag vars verksamheter Skandia bedömer inte kommer att leva upp till Skandias krav på hållbart värdeskapande och ansvarsfullt företagande.

4.1 Skandia för dialog

4.1.1 Direktägda aktier och skuldinstrument

Skandia vill i dialog med bolagen påverka dem till att komma tillrätta med eventuella brister i hållbarhetsarbetet och förbättra sitt förebyggande arbete med miljö, sociala aspekter, affärsetik och bolagsstyrning. Även bolagens styrelser ska arbeta aktivt med de hållbarhetsfrågor som är relevanta för bolagen.

4.1.2 Indirekt ägande

I de fall Skandia har ägarintressen i bolag via investeringsfonder adresserar vi eventuella brister i bolagens och andra emittenters hållbarhetsarbete med fondens förvaltare i syfte att utveckla förvaltarens processer för att identifiera och hantera hållbarhetsrelaterade risker och möjligheter i förvaltningen. Våra dialoger med kapitalförvaltare syftar även till att uppmuntra dessa att anta ett proaktivt förhållningssätt till att integrera hållbarhetsaspekter i förvaltningen. Beträffande Skandias placeringar i investeringsfonder som

äger onoterade bolag så deltar Skandia ofta i fondernas rådgivande organ, vilket är ett viktigt forum för påverkan.

Skandia kan också föra dialog direkt med de underliggande bolagen i investeringsfonder eller finansiella derivat, ofta i samarbete med andra investerare.

4.2 Skandias arbete med bolagsstyrning i noterade aktiebolag

Skandia anser att självreglering av den svenska aktiemarknaden är ett bra fundament för att utveckla aktiemarknaden. Det är särskilt angeläget att bidra till att vidmakthålla respekten för aktiemarknadsbolagens beslutsordning med tydliga skillnader mellan ägarnas, styrelsens och ledningens uppgifter och funktioner, samt att värna om styrelsens kollektiva beslutsmodell.

Skandia antar Svensk kod för bolagsstyrning, Koden, som riktlinjer för Skandias agerande i förhållande till aktiemarknadsbolagen. Vi noterar särskilt att Koden bygger på principen "följ eller förklara", vilket innebär att ett företag kan avvika från enskilda regler om man avger förklaring med redovisning av skälen till avvikelsen. Det innebär att Skandia kan komma att uppmuntra och stödja välgrundade avvikelser från Koden. Företrädesvis ska varje enskilt bolag själv utveckla och ansvara för den styrmodell som fungerar bäst i bolaget. Skandia ska bidra till att Koden vidareutvecklas på ett för börsbolagen gynnsamt sätt.

Punkterna nedan ska ses som Skandias tillägg till, eller ställningstaganden inom ramen för, Kodens bestämmelser. Vidare, Skandias principer för aktieägarengagemang preciseras mer utförligt på Skandias hemsida (www.skandia.se).

4.2.1 Valberedningar

En väl fungerande styrelsekryteringsprocess är en viktig del av ägarstyrningsarbetet och Skandia deltar i valberedningsarbetet i de bolag där innehavet berättigar till det. Skandia förordar att årsstämman i normalfallet anger utifrån vilka kriterier valberedningens ledamöter ska utses. En valberedning som speglar det aktuella ägandet i bolaget är att föredra framför ledamöter som väljs vid årsstämman. En konstituerad valberedning ska verka tills nästa valberedning utses. Styrelsens revisionsutskott ska biträda valberedningen i stor utsträckning med att upprätta förslag till revisorsval. Skandia anser att processen för upphandling av revisionstjänster bör godkännas av valberedningen. Valberedningen bör beredas möjlighet att träffa revisorerna.

Styrelseledamöter bör äga aktier i bolaget. Styrelsen är tillsatt på aktieägarnas mandat. Alla styrelsefrågor ska hanteras utifrån den befintliga ägarkretsens perspektiv.

Om en anställd i Skandia nomineras till styrelseledamot i ett aktiemarknadsbolag ska nomineringen godkännas av Skandias styrelse.

4.2.2 Ersättningar till ledande befattningshavare

Aktierelaterade och eventuella rörliga ersättningar bör sträva efter att programmen bidrar till att ledningen och de anställda i bolagen söker skapa långsiktiga aktieägarvärden. Styrelsen ska se till att incitamentsstrukturen i bolagen optimeras utifrån ett ägarperspektiv som även är långsiktigt. Kostnader för program och eventuell utspädning ska jämföras med andra ersättningsformer. Incitamentsprogrammen ska utformas så att bolagsledningens intressen är gemensamma med ägarnas. Principer för rörliga ersättning bör innefatta en begränsning av kostnad.

4.2.3 Emissioner och emissionsmandat

Skandia anser att bolagsstämman endast i undantagsfall bör ge generella emissionsmandat till styrelsen samt i begränsad omfattning. Kontanta- och kvittnings-emissionsmandat bör innehålla tydlig angivelse av

syfte och mottagare. Det är särskilt angeläget att styrelsen ser till att ett användande gagnar den befintliga ägarkretsen. Vid nyemission i aktiemarknadsbolag bör befintliga ägare äga företräde. Avsteg från principen bör ske i yttersta undantagsfall och ska då särskilt motiveras.

4.2.4 Bud och förvärv

Vid budsituationer ska styrelsen verka utifrån de befintliga ägarnas perspektiv genom hela processen. Vidare ska styrelsen försäkra sig om att budgivaren inte ger några utfästelser till ledning eller styrelse förrän befintliga ägare accepterat erbjudandet. Även om ett bolag har aktier med olika rösträtt ska vid budsituationen principen om likabehandling gälla, dvs Skandia anser inte att det ska förekomma någon budpremie för olika aktieslag. Principen en aktie, en röst är att föredra.

4.3 Skandias ägarinflytande via skuldinstrument

Skandia kan även ha ägarintressen i aktiebolag via placeringar i skuldinstrument. Vid förändringar i exempelvis bolagens kapitalstruktur och större verksamhetsförändringar kan Skandia nyttja sina rättigheter som ges av lånevillkor och genom ett utöva ett aktivt ägarinflytande verka för att säkerhetsställa långsiktiga värden.

4.4 Samverkan med andra

Skandia ingår inte i någon fast ägargruppering. Om det gynnar Skandias kunder och främjar ett effektivt ägarutövande ska bolaget, i möjligaste mån, samverka med andra aktieägare.

5 Tillämpning av ägarpolicy i Skandias dotterbolag

Som följer av inledningen ovan ska ett antal särskilt utpekade dotterbolag anta en ägarstyrningspolicy som, med anpassning till bolagets verksamhet, överensstämmer med innehållet i denna policy. Sådan policy ska tillämpas vid ägarstyrning av tillgångsportföljer av betydande storlek som respektive dotterbolag

- a) är legal ägare till och disponerar tillgångarna,
- b) såvitt avser fondandelsägare, företräds av sådant dotterbolag, (fondbolag),
eller
- c) förvaltartillgångar för externa kunder med stöd av ett diskretionärt portföljförvaltningsuppdrag.

Dotterbolaget får, utöver en rättfram verksamhetsanpassning, om det anser det skäligt och efter samråd med Skandias policyspecialist samt Koncerncompliance, avvika från denna policy, vilket i så fall ska förklaras i dotterbolagets policy. Dotterbolaget bör samråda med Skandias policyspecialist vid utformningen och tillämpningen av bolagets ägarstyrningspolicy.

Skandia Fonder AB beslutar självständigt i frågor som rör hur Skandia Fonder AB ska utöva sitt aktieägarengagemang för fonders innehav av aktier i aktiemarknadsbolag.

6 Information om tillämpningen av policyn

Skandia informerar om hur denna policy tillämpas samt hur vi hanterar hållbarhetsrelaterade aspekter i vår kapitalförvaltning. På Skandia.se och i årsredovisningen rapporterar vi om processer för detta, kompletterande ställningstaganden samt information om vårt påverkansarbete, inklusive hur vi utövat vårt aktieägarengagemang.